

Meerjarenbeleidsplan 2024-2028 Stichting Koninklijk Paleis te Amsterdam

Midden in de hoofdstad staat het Koninklijk Paleis Amsterdam, het officiële ontvangstpaleis van Zijne Majesteit de Koning. Het Paleis speelt een belangrijke rol tijdens staatsbezoeken, prijsuitreikingen en andere koninklijke ontvangsten. Daarnaast is het Paleis zoveel mogelijk open voor publiek, waarbij jaarlijks ruim 300.000 bezoekers gastvrij worden verwelkomd. Met een gevarieerd cultureel en maatschappelijk publieksprogramma vervult het gebouw een levendige functie in de hoofdstad.

Schoonheid en rijke geschiedenis

Iedereen is welkom in het Paleis, een iconisch gebouw waar geschiedenis is geschreven en ook nu nog wordt geschreven. Het Paleis werd vanaf 1648 gebouwd als stadhuis van Amsterdam. Architect Jacob van Campen ontwierp een gebouw dat de grote macht en rijkdom weerspiegelde van Amsterdam in de zeventiende eeuw. Beeldhouwwerken en schilderijen van beroemde kunstenaars – zoals Rembrandts leerlingen Govert Flinck en Ferdinand Bol - vertellen het verhaal van Amsterdam als centrum van het universum. In 1808 werd het als Paleis in gebruik genomen door Koning Lodewijk Napoleon. Sinds 1815 dient het gebouw als officieel ontvangstpaleis van het Koninklijk Huis.

Het Koninklijk Paleis Amsterdam, als iconisch erfgoed, speelt een belangrijke rol in het culturele en historische landschap van Nederland. Het Paleis is een plek waar mensen kunnen leren van het verleden en van elkaar. Een plek die verleden, heden en toekomst én mensen met elkaar verbindt. En het is een gebouw dat mensen uit de hele wereld van jong tot oud inspireert. Bijvoorbeeld vanwege het grote vakman- en kunstenaarschap dat te zien is in de architectuur, beeldhouw- en schilderkunst.

Doelstelling

Hare Majesteit Koningin Juliana richtte in 1978 de Stichting Koninklijk Paleis te Amsterdam op. De Stichting heeft als doelstelling het Paleis een levendige publieke functie te geven en de geschiedenis ervan voor een breed publiek toegankelijk te maken, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De Stichting tracht haar doel te bereiken door:

- het openstellen van het Paleis voor het publiek;
- het houden van tentoonstellingen;
- het organiseren van culturele evenementen, zoals symposia;
- het organiseren en coördineren van andere initiatieven, strekkende tot het hierboven gestelde doel.

De activiteiten van de Stichting vinden plaats tijdens de perioden waarvan de Drager van de Kroon heeft besloten dat hij van het hem ter beschikking gestelde Paleis geen gebruik zal maken voor de uitoefening van de koninklijke functie. Voor die periode delegeert hij het gebruik van het Paleis aan de Stichting.

Financiën

De Stichting ontvangt baten uit drie posten:

1. inkomsten uit entree (91%);
2. inkomsten uit verkoop in de Paleiswinkel (7%);
3. subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2%).

Voor haar exploitatie is de Stichting voor een groot gedeelte afhankelijk van inkomsten uit entree en in beperkte mate van inkomsten uit de Paleiswinkel. Passend bij de hoofdfunctie van het Koninklijk Paleis Amsterdam (officieel ontvangstpaleis van Z.M. de Koning) en de aard van haar organisatie werft de Stichting geen inkomsten uit commerciële activiteiten, zoals zaalverhuur, events, horeca etc.

De subsidieregeling met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een looptijd tot 2028. Op basis van deze subsidieregeling wordt een subsidie van maximaal € 50.000,- per jaar verstrekt.

De Stichting beoogt het algemeen nut en heeft geen winstoogmerk. De middelen worden uitsluitend ingezet ten behoeve van de doelstellingen. Aan bestuurders worden geen beloningen uitgekeerd.

Het bestuur bestaat uit zes leden en is belast met het besturen van de Stichting en het beheer van het vermogen conform statuten en het bestuursreglement. Daarin zijn regels vastgelegd over onafhankelijkheid, belangenverstrengeling en tegenstrijdige belangen. In de vergaderingen van het bestuur heeft iedere bestuurder één stem. Voor zover in de statuten geen grotere meerderheid is voorgeschreven, worden de besluiten door het bestuur genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarbij ten minste twee/derde van de bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd is.

Het bestuur is bevoegd de Stichting te ontbinden. Het bestuur stelt bij zijn besluit tot ontbinding de bestemming vast van een eventueel batig saldo. Statutair is vastgelegd dat het batig saldo wordt besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling met een gelijksoortige doelstelling.

Meerjarenbeleid (2024-2028)

Het Paleis is het officiële ontvangstpaleis van Z.M. de Koning, is een icoon van nationaal historisch erfgoed en speelt een centrale rol in het culturele leven van Nederland. Met dit beleidsplan geven wij inzicht in onze doelen en activiteiten voor de periode 2024-2028 en hoe we ons inzetten om het publieke belang te dienen.

Stichting Koninklijk Paleis te Amsterdam heeft als doel het openstellen van het Paleis voor een zo breed mogelijk publiek, zodat iedereen kennis kan maken met de culturele en historische betekenis van het Paleis. Wij helpen Nederland verder door het ontvangstpaleis van het Nederlands staatshoofd ruimhartig te openen en te ontsluiten als unieke plek van levende geschiedenis en dialoog en als nationaal erfgoed. Voor alle Nederlanders: om te verbinden, te leren, te inspireren en te genieten.

Het Koninklijk Paleis Amsterdam is gemiddeld 250 dagen per jaar geopend voor bezoekers. De bezoekcijfers laten zien dat steeds meer mensen, en vooral meer jongeren, het Paleis weten te vinden. Jaarlijks ontvangen we ruim 300.000 bezoekers, waarbij kinderen en jongeren tot achttien jaar gratis toegang hebben.

Elk jaar organiseert de Stichting in de zomermaanden een (kunst)historische tentoonstelling over een onderwerp gerelateerd aan het gebouw. Daarnaast organiseert de Stichting de jaarlijkse uitreiking en tentoonstelling van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst, waarbij ook de werving en selectie van kunstenaars onder auspiciën van de Stichting plaatsvindt. Aan de tentoonstelling is een publieksprijs verbonden en bij de tentoonstelling wordt een publicatie uitgegeven. Verder organiseert de Stichting elk jaar twee symposia in het Paleis. Vooraanstaande sprekers bieden tijdens deze bijeenkomsten een verrassende kijk op maatschappelijke vraagstukken en actuele thema's. Deze activiteiten zullen in periode 2024-2028 worden voortgezet.

In de komende jaren richten we ons op het versterken van de maatschappelijke, educatieve en culturele functies. We zetten in op het vertellen van een meerstemmig narratief, het verdiepen en verbreden van publieksprogramma's en het creëren een sterke verbinding met de samenleving, met speciale aandacht voor specifieke doelgroepen. We streven naar een open en toegankelijke instelling waar zowel Nederlanders als internationale bezoekers het Paleis kunnen ervaren en waarderen.

De Stichting streeft met de openstelling en de publieksprogrammering het Paleis een toegankelijke, diverse en betekenisvolle plek te laten zijn voor alle bezoekers. We willen een brug slaan tussen het verleden, heden en de toekomst, met een focus op educatie, maatschappelijke betrokkenheid en inclusiviteit.

Onze missie is om het Koninklijk Paleis Amsterdam een levendige functie te geven, waar mensen en geschiedenis samenkomen, en om een breder en diverser publiek te bereiken met onze tentoonstellingen, educatieve programma's en culturele activiteiten. We blijven erop inzetten dat alle Nederlanders weten dat het Paleis als belangrijk nationaal erfgoed het overgrote deel van het jaar toegankelijk is voor bezoek.

Doelgroepen

Vanuit onze hoofddoelstelling focussen we ons in onze meerjarenstrategie nadrukkelijk op onderstaande doelgroepen.

1. Nederlanders en als subgroep Amsterdammers

Nederlanders – en daarbinnen Amsterdammers – zijn onze primaire doelgroep

Doel

Het bewustzijn onder Nederlanders vergroten dat het Paleis een plek is die voor hen toegankelijk is.

Aanpak

- Zoveel als mogelijk en laagdrempelig open zijn.
- Lokale marketingcampagnes voeren, met een focus op sociale media en samenwerkingen met nationale en Amsterdamse culturele organisaties.

- Specifieke programmering gericht op Nederlanders.
- Het benutten van het jubileumjaar Amsterdam 750 om alle Amsterdammers het gebouw te laten (her)ontdekken.

2. Onderwijs (PO, VO, VMBO, MBO)

Doel

Kinderen en jongeren kennis laten maken met de geschiedenis en het vakmanschap dat het Paleis vertegenwoordigt, met een focus op burgerschap.

Aanpak

- Ontwikkelen van lespakketten en interactieve rondleidingen gericht op vakmanschap, kunst, burgerschap en geschiedenis.
- Realisatie van de PaleisStudio (educatieruimte) gericht op workshops rondom vakmanschap en burgerschap.
- Samenwerkingen met Amsterdamse scholen en opleidingen en landelijke onderwijsinstellingen om programma's aan te bieden die aansluiten bij de curriculumbehoeften.
- Verlagen van drempels voor scholen in sociaal-economisch achtergestelde wijken via speciale kortingsregelingen en waar mogelijk vervoerondersteuning.
- Onderwijsprogramma's bieden we aan tegen kostprijs. Onderwijsgroepen (PO, VO, MBO) die individueel een bezoek brengen betalen geen entree.

3. Families

Doel

Het Koninklijk Paleis toegankelijk en aantrekkelijk maken voor gezinnen, met programma's die zowel kinderen als (groot)ouders aanspreken.

Aanpak

- Gezinsvriendelijke rondleidingen en speurtochten ontwikkelen die de geschiedenis van het Paleis op een speelse en interactieve manier presenteren.
- Thematische bijeenkomsten organiseren waarbij kinderen en ouders samen kunnen leren en ontdekken.
- Vasthouden aan een gezinsvriendelijk toegangsbeleid. O.a. door de toegangsprijs voor kinderen en jongeren tot achttien jaar gratis te houden.

4. Bezoekers met een laag inkomen

Doel

Zorgen dat het Koninklijk Paleis toegankelijk is voor mensen met een laag inkomen, zodat iedereen de kans krijgt om ons cultureel erfgoed te ervaren.

Aanpak

- Behoud van het jaar rond gratis toegang met de Stadspas.
- Samenwerkingen met maatschappelijke organisaties en gemeentes om gratis toegang te bieden voor bepaalde groepen.

- Organiseren van gratis open dagen en culturele evenementen gericht op deze doelgroep.

Vanuit onze hoofddoelstelling focussen we ons minder op de internationale bezoekers. Toch is dit ter dege een belangrijke en niet te verwaarlozen doelgroep. Daarom brengen we het Koninklijk Paleis Amsterdam ook als een belangrijk erfgoed internationaal onder de aandacht en bieden we voorzieningen aan voor deze bezoekers. We ontwikkelen meertalige multimediatours die de geschiedenis van het Paleis en Nederland in bredere zin toegankelijk maken. We richten ons op andere talen waar gewenst. In de aanpak richten we ons de komende jaren ook op het onderzoeken van samenwerking met internationale toeristische platforms (resellers) en touroperators om het Paleis op te nemen in hun aanbod. Daarbij met sterke focus op het merkbehoud. Deze doelgroep kan ook worden bereikt door de inzet van marketingcampagnes via sociale media, gericht op bezoekers uit Europa, de Verenigde Staten en Azië.

Speerpunten van het meerjarenbeleid

In de afgelopen jaren is het Paleis steeds meer een levendige plek geworden waar kinderen en jongeren kunnen leren over de geschiedenis van Nederland. Steeds meer jongeren en scholen weten het Paleis te vinden. Het onderwijsprogramma is uitgebreid met twee nieuwe programma's gericht op burgerschap, waarvan één speciaal ontworpen is voor VMBO-leerlingen.

1 juli 2023 markeerde de start van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden. Het was voor ons, zoals voor heel Nederland, een aanmoediging om te reflecteren. Het heeft geleid tot blijvende initiatieven en een vast aanbod rond het thema 'Sporen van Slavernij'.

Het meerjarenbeleid sluit aan bij de speerpunten die we hiervoor reeds hebben ingezet: betrokkenheid bij geschiedenis en maatschappij. Tegelijk hebben we de afgelopen jaren tentoonstellingen van hoog niveau geproduceerd, die breed gewaardeerd werden. We blijven tentoonstellingen maken die voor nationaal en internationaal bezoek relevant zijn.

In lijn met onze doelstelling focussen we ons in onze meerjarenstrategie nadrukkelijk op onderstaande speerpunten.

1. Meerstemmigheid

Visie

Amsterdam is een diverse stad. We willen het Paleis positioneren als een plek waar verschillende perspectieven op geschiedenis, kunst en cultuur samenkomen. Dit doen we door diverse verhalen te vertellen, bijvoorbeeld vanuit het perspectief van verschillende bevolkingsgroepen die door de eeuwen heen betrokken waren bij het gebouw.

Acties

- Inbedden van meerstemmigheid in de algemene informatieve en inhoudelijke publieksvoorzieningen, zoals de multimediatour, publieksfilm en publicaties.
- Programmeren van tentoonstellingen en symposia waarin diverse stemmen worden belicht, bijvoorbeeld verhalen van een onderbelichte geschiedenis of minder belichte historische figuren.

- Betrekken van verschillende gemeenschappen bij de ontwikkeling van exposities en educatieve programma's.

2. Verbreden en verdiepen van publieksprogramma's

Visie

We willen een breed scala aan programma's aanbieden die de bezoekerservaring verbreden en verdiepen, van educatieve workshops tot verdiepende lezingen en (jongeren)symposia.

Acties

- Uitbreiden van het aanbod in de PaleisStudio met workshops die niet enkel gericht zijn op onderwijs maar die aansluiten bij de programmering, bijvoorbeeld rond tentoonstellingen.
- Organiseren van debatten met jongeren over actuele maatschappelijke thema's die gelinkt zijn aan de geschiedenis van het Paleis (bijvoorbeeld in de vorm van een jongerensymposium).
- Ontwikkeling van tentoonstellingen die verschillende generaties aanspreken.

3. Onderwijs/educatie

Visie

Jongeren kennis laten maken met de geschiedenis van het Koninklijk Paleis, zijn functie als stadhuis en later als Paleis, en zijn hedendaagse rol in de Nederlandse monarchie.

Acties

- Ontwikkelen van educatieve programma's die gericht zijn op scholen, waarbij leerlingen in verschillende leeftijdsgroepen leren over het culturele en historische belang van het Paleis.
- Creëren van participatieve projecten zoals jongerendagen, waarin jongeren kunnen meedenken over maatschappelijke thema's gerelateerd aan burgerschap in relatie tot (de geschiedenis van) het Paleis.

4. Bevorderen van kennis van het heden en verleden

Visie

Bezoekers van het Paleis moeten zowel de rijke geschiedenis als de hedendaagse relevantie van het Koninklijk Paleis ervaren.

Acties

- Jaarlijks organiseren van een (kunst) historische tentoonstelling met een link naar het gebouw en waar mogelijk gekoppeld aan de actuele thema's.
- Gebruikmaken van innovatieve digitale technologieën om de geschiedenis tot leven te brengen.

5. Verbinden met de samenleving

Visie

Het Paleis staat midden in de samenleving en wil een platform zijn voor ontmoeting en dialoog.

Acties

- Het Paleis inzetten als ruimte voor symposia over actuele vraagstukken.
- Het inzetten op een goed begrip van de Nederlandse geschiedenis. Begrip van het gedeelde verleden draagt bij aan verbinding in de samenleving en aan de identiteitsvorming van ieder individu.
- Samenwerking met maatschappelijke organisaties en culturele partners.

6. Publieksvoorzieningen - gastvrijheid

Visie

Het bevorderen van een gastvrije en inclusieve bezoekerservaring.

Acties

- Verbetering van de toegankelijkheid van het Paleis voor bezoekers met beperkingen. Een beperking mag nooit een belemmering zijn voor het bezoeken van het Paleis.
- Het reviseren van de ontvangstfaciliteiten, met een focus op comfort en toegankelijkheid.
- Opleiden van publieks- en beveiligingspersoneel om een inclusieve en gastvrije ontvangst te waarborgen, met extra aandacht voor taalvaardigheid en culturele sensitiviteit.

Amsterdam 750

Op 27 oktober 2025 viert de stad Amsterdam zijn 750ste verjaardag. Het jubileumjaar vol festiviteiten start op 27 oktober 2024. Het Koninklijk Paleis Amsterdam viert de 750ste verjaardag van de stad met een groots programma vol activiteiten, waarbij we ons richten op de hiervoor benoemde primaire doelgroepen.

De levendige geschiedenis van het Paleis is diep verweven met die van Amsterdam en verbindt de inwoners met elkaar. Met onder meer een nieuwe multimediatour, een nieuw programma voor het primair onderwijs ('Paleis Mysteries'), gratis toegang voor Amsterdammers op 27 oktober 2024 en in de maand februari 2025, symposia en als kers op de taart een toptentoonstelling rond Artus Quellinus in samenwerking met het Rijksmuseum. Met deze initiatieven nodigen we alle Amsterdammers uit het gebouw te (her)ontdekken.

Toekomstvisie en evaluatie

De komende vijf jaar wil Stichting Koninklijk Paleis te Amsterdam een belangrijke rol blijven spelen in het versterken van de maatschappelijke en culturele waarde van het Paleis. We streven naar voortdurende verbetering van onze toegankelijkheid, gastvrijheid en publieksprogramma's.

Jaarlijks zal het bestuur de voortgang van het beleidsplan evalueren en waar nodig bijsturen. De Stichting publiceert jaarlijks een verslag van de activiteiten, de financiële verantwoording en de

beleidsdoelen in een publiek jaarverslag dat ook openbaar toegankelijk is op haar website, zodat belanghebbenden inzicht hebben in de besteding van middelen en behaalde resultaten.

Conclusie

Met dit meerjarenbeleidsplan zetten we duidelijke stappen om het Koninklijk Paleis Amsterdam toegankelijker, inclusiever en relevanter te maken voor een breed publiek. We zetten in op educatie, maatschappelijke verbinding, en het delen van ons cultureel erfgoed met zowel nationale als internationale bezoekers. Daarbij zetten we in op een goede balans tussen meerstemmigheid, kennisverdieping en een gastvrije ontvangst.